

פרשת השבוע על-פי ה"פרי צדיק"

פרשת משפטים

וְאַתָּה תִּשְׁפֹּט בְּבָנֶיךָ וְאַתָּה תִּתְעַد בְּבָנֶיךָ

ג. עזיז אלג' זאלג'ן 21

[ג] פרשה זו נקראה בשם משפטים ותיבת משפט בזוהה ממשמעה על רחמים כדאיתא במאמר פתח אליהו (תיקוני זוהר הקדמה י"ז): משפט ידיעא דאייה רחמי ותורה שבכתוב ובמדרש יורה תיבת משפט על הדין. ויש לומר בזוה דאיתא בגמרא עכowa רוחה ד"ה תורה דכתיב בה אמרת אין הקב"ה עושה לפנים משותה הדין דין שלא כתיב בה אמרת הקב"ה עושה לפנים משותה הדין. אף א"דכל המשפטים של ה' יתברך מה עלי פ"י התורה כדאיתא (כתובות ל' ריש ע"ב) דין ארבע מיתות לאبطلו. אמנם יש בחינת עבד וכחנית בן, בהعبد כל הדינים והיסורים הם במפט חרון ליסרו ולעונשו. ועל כן אמרו (סוטה ט') אכן הקב"ה נפרע מהאומה עד שעת שליחותה שנאמר (ישעיה צ' ח') בסאסאה וגוי והינו עד שיתמלא סאתה ואז מאבידה לגמרי. אבל בישראל הקוריים בנימם למקום כל המשפטים והדינים והיסורים ומה רק לרפואה נפשו וכורופא החותך בכשר ועשה יסוריין כדי להחיותו על ידי זה והוא עשה לטובתו שלא ימות וכן האב הרודה את בנו להדריכו בדרך הטוב מהabitו אותו וחושך שבטו שונא בנו וכן את אשר יאהב ה' יוכיח וכאב את בן ירצה. לכן מצינו בסנהדרין ונצרך להיות עדת שופט ועדת מצלת ומכוון ביניהם כמו שאמרו במשנה (סנהדרין

התורה אני מהלכת מתוך נתיבות משפט כי ידוע במאמר פתח אליהו (תיקוני זוהר הקדמה י"ז): דמשפט אייה רחמי וכן אמרו בגמרה (זוהר זוהר ד') דין שלא כתיב בה אמרת הקב"ה עושה לפנים משותה הדין. וה' יתברך מרחם על נפשות ישראל שלא יידח ממנה נדח וכדאיתא בסבא (פרשה ז' ק"ג): שה' יתברך מסכוב לנש庭ין שיתוקן הכל. ומנסמות עיר ואנן ומחלון וכליון הוא בנין משיח ואתא א"כ בא תורה י"ד): רות פורענות דעתה ליה אחרית ופירש רשי"י סוף הפורענות נהפק לאחרית ותקוה שיצא דוד משם. וזה שאמר הכתוב (ירמיה כ"ט, י"א) כי אנקני ידעת את המחשבות אשר אנקני חושב עליהם וגוי' מחשבות שלום ולא לרעה לתוך לכם אחירות ותקוה ואמרו (חנניה כ"ט): אלו דקלים וכלי פשתן רצה לומר דבגלוות בכל שם היה עיקר התיסודות תורה שבבעל פה על ידי אנשי הכנסת הגדולה וכן בדורות שאחר כך איתא (סוכה מ"ד) דלכון אמרי דלהון הוא ושם (כ') שבתחלת כشنשכח תורה מישראל עליה עזרה מכבל ויסדה וכוי' היל הבעל ויסדה וכוי' עלו רבי חייא ובנייו ויסודה ואחר כך בימי האמוראים ה תלמוד בבבלי שהוא שבעל פה שלנו וכן איתא (שיר השירים רב ה' י"ב) צדיקים העמידה לי בחורבנה יותר מצדיקים שהעמידה לי בכנינה וזה האחירת טוב.

[א] ואלה המשפטים אשר נשים לפניהם. במדרש רבה (פרשה ז' ג') משל למטרונה שהיה מהלכת הזין מכאן והזין מכאן והוא במאצע כר' התורה דיןין מלפניו ודינין מאחריה והוא במאצע וכוי' מלפניו שנאמר (שמות ט"ו, כ"ה) שם שם לו חוק ומשפט מלאחריה שנאמר מלפניו מקרו דשם יש להבין מה שאמרו מלפניו מקרו דשם שם וגוי' דכתיב בمراה והלא סמוך לדברות א' כתוב פרשת הדינים וכמו שפהח במדרש הרבה רבה מה כתיב לעלה ושפטו את העם וגוי'. אך העניין תורה דברי המדרש מכוננים מה שМОבא בזוה"ק בפרשה ז' (צ"ד) פתח רבי שמעון ואלה המשפטים וגוי' תרגום ואילין דיניא וכוי' אלין אינון סדורין דגלגולא דיןין דנסחין וכוי' וגם בסבא עניין גלגולין דנסחין. זהה לא הביא המדרש המשפטים פרשת יתרו שמדרבר משפטיים שבין אדם לחבירו בענייני גשימות וכוונות המדרש על

ב' משפטי נשימות ישראל בדברי הזזה"ק. וזה שאמרו במדרש וכן הוא אומר (משל ח'), כ') באורה צדקה אהיל' התורה אומרת באזיה נהיב אני מHALCHAH וכוי' בתוך נתיבות משפט וכוי' שלא יפחדו ישראל שbam יכשל חס ושלום בדבר נגד דברי תורה אבדה תקוות כי מי יכול לתaskan אשר עיות לזאת הבטיחה

ה' אהבת את אדוני את אשתי ואת בני לא אצא חPsi וגו' ורצע אדוני את אוזנו במרצע ועבדו לעולם ואמרו ז"ל (קידושין כ"ב): מה נשנה אוזן מכל אחרים שבגוף אוזן ששמעה על הר סיני כי לי בני ישראל עבדים ולא עבדים לעבדים והליך וקנה אדון לעצמו תרצו. ולכארה להר הרציעה דყיא במצוה זו יותר מכל מצוות שבתורה שהם בלאו מפורש וכאן האזהרה רק מהධוק ולא עבדים לעבדים. אמנם כי עיקר קבלת עול מלכות שמים ואדרותו יתברך הוא רק השמיעה להטאות אוזן לשמעו וכואמר ז"ל (דברים כה י', א) האוזן לגוף כקיןקל לכלים וכוי' על ידי האוזן כל הגוף מקבל חיים שנאמר (ישעיה נ"ה, ג) שמעו ותהי נשכם. וזה עניין זכרות מעמד הר סיני שאנו מצוים לזכור בכל יום המכון על קבלת עול מלכות שמים חדש מצדנו כמו שאמרנו אז כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע שיתחדש לבנו השמיעה ז' והקבלת כל יום חדש. ועל זה הוא מצות קריית שמע בכל יום בבורק השם שמע ישראל וגוי' כדי לקבל עליינו על מלכות שמים על ידי שמיעה הזו בכל יום חדש. וכענין ששמעתי בשם הרוב הקדוש הרובי מלובליין זצוק"ל שאמר בכל יום בבורק הנני מקבל עלי מעתה להיות טוב באמת.

כ') וגם בדיני ממונות צריך שלשה כדי שיהיה אחד מכיריע והינו בחינת רחמים. כי כל המשפטים והדינים השורין על نفس ישראל הגם שנחתיכיב לפי מעשיו עם כל זה מהה לטובתו כי זוכה אחר כך להתקרכ לה' יתבונן ביתר שאות ועל דרך שאמר באובי לאחר היסורין שלו (איוב מ"ב, ה) לשם אוזן שמעתיך ועתה עני ראתך דהינוDKודם קבלת היסורין היה לו השגת ה' יתברך רק בשמייה מרוחק ועתה אחר קבלת היסורין זכה לדאות בחוש. וכן איתא (שבת פ"ט): ומהוי להו יצחק הקב"ה בעינויו והינו כי מדת יצחק הוא הדינים וגבורות שבקדושה פועל בנסיבות ישראל לראות השגחתו יתברך בחוש. ועל ידי זה נתקרב יותר להקדושה והוא על דרך שאמר (תהלים מ"ה, י"א) שמעי בת וראי והטי אוזنك וגוי' כי ראשית קבלת עול מלכות שמים הוא על ידי בחינת שמיעה מרוחק ואחר כך זוכים לבחינת אוזן וכו' וממנה בא אתערותא לבב להטאות אוזן וכו' שנאמר והטי אוזנק ועל ידי זה ושכח עמק ובית אביך שהוא מלך יופיך וגוי'. והנה פרשת משפטיים גמר תיקון שובי"ם בפסוק כי תקנה עבד עברי כמו שכח הארייז". וכתיב ואם אמר יאמר העבד

ט. 56 עז' איבר נין ציון ג

[יב] שיר המעלות בשוב ה' את שבת ציון
הינו כחולים. הינו שלעתיד
יראו כל נפשות ישראל לכל הרוחוק והדינם
שבعرو עליהם גשם הזה היה רך בדורמן
למראה עין וכענין החלום ועל דרך שאמרו
(עירובין י"ח): על אדם הראשון שבאה
ושלשים שנים חזא לאונסיה. אבל באמת הכל
ניתן לעתיד. והוא עניין פרשת משפטי גמר
התיקון של שובי"ם בפרשטי כי תקנה עבר
ו, עבר כי אשר אמרנו שמרמז שכל נפשות
ישראל יש להם תיקוןשמי שלא פוגם כל כך
בשביעית יצא וכדייאת במדרש רבא (פרשא
וז ל', ט'') בשם שכראתי העולם בשעה ימים
ונחתי בשביעי כך יעשה עמק שיש שנים ויצא
בן חורין. וגם אם פוגם יותר והגיע לתכליות
הריחוק כמו שנאמר אחר כך ואם אמר יאמר
העבד האבות וגו' שהוא מגושים כל כך
בתאותו להשפה וזרעה שאין להם שייכות
עמו רק למלא תאותו ואינו רוצה לשוב
את תשובה גם כן יש לו תקנה על ידי יובל
העלין כמו שנאמר ביובל ושבתם איש אל
אחחותו ואיש אל משפחתו תשבו. ומספר
ימי שובי"ם מב' ימים שבששה שבועות.
והוא נגד שם מב' שבנה בכך שהוא
מסוגל לעליית נשמות לשורשים והוא עניין
השזה שבאותו של ימי הספירה שפתח ועד
עצרת שהם גם כן מב' ימים של השם הקדוש
לומר הנזכר:

וכו, דהינו בזמן שהכוונה של כל אחד הוא
שייה היצור רואה שהוא שיזכה על ידי
עובדתו להופיע בלבו השגחת ה' יתרוך אז
באמת ייחד לבם שעילידי זה נתיחד לביהו
חדא. וממילא והסירותי מחלת מקרוב
שיסיר היצור הרע העושה מחלת מקרובן. לא
תהיה משכלה ועקרה בארץ. עקרה הוא מי
שאינו נקלט בלבו שום התפעלות מהקדושה
כענין שדרשו (ביבות מ"ד): עקרה שלא תהא
ט. 17 תפלתך עקרה לפני המקום דהינו שאינה
עשה פירות. ומשכלה הוא גם אם נקלט
לפעמים בלבו הוא רך לשעה ומיד חולפת
ועוברת מתו והוא כדוגמא המפלת נפלים.
את מספר ימי אמלא. כי כל נפש בישראל
מספר ימי היו קצובים לפי עבודתו בקדושה
ודרך ליוזר שלא יהסר אף יום אחד ממדת
ימיו וכמו שנאמר (בראשית כ"ד, א) ואברהם
זקן בא בימים הינו שבא לעולם הבא שלם
עם כל ימי בקדושה ועל זה בא הבחתה ה'
ט. 18 גיתבר שgam אם האדם קלקל וחיסר מדת
ימיו עם כל זה אם ישים אל לבו מעטה לכנות
בעבודתו יתברך אויז ישלים וימלא לו ה'
יתברך את מספר ימי החסרים לו וזה את
מספר ימי אמלא:

[ז] ועבדתם את ה' אלהיכם וברך את
לחםך ואת מימך והסירותי
מחלה מקרוב. אמר ועבדתם וגוי ואחר כך
ברך את לחםך וגוי בלשון היחיד. כי עבדה
שלב זה תפילה (תענית ב'), וכן קריאת שם
שהוא עניין קיבל על מלכות שמי בלב כל
נפש ישראל. שכל אחד יש לו עניין ודרך
בעבודה בפני עצמו לכן נאמר לשון העבודה
שלב בלשון רכיבם. אמנם כאשר נתיחדו כל
הנפשות בתכלית כוונת עבודתם לשם
יתברך זוכים בהשפעת דברי תורה כולם
אחד וועל זה נאמר למשנה נתיחדו כל
מיין בלשון היחיד שכולם כאחד יתברכו
בהשפעת תורה שבכתב ותורה שבבעל פה
שנקראו בשם לחמי ושתו בין מסכת
ט, ה) לכט לחמו בלחמי ושתו ביני אדרורייתא
נהמא אדרורייתא ד בכתב ויינה אדרורייתא
דבעל פה (זהר ח"ג רע"א). והוא על דרך
שאמרו (ראש השנה י"ח) היצור יחד לבם
ט. 19 אילימה דבריהםו לכלי עולם ומיחד לבייהם
בחדדי והוא קא חזין דלאו הכי הוא. הינו
הלא אנו רואין שיש פירוד לבבות בנפשות
ישראל ואין דעתן של אחד שווה לחברו.
אלא לאו הכי קאמר היצור רואה יחד לבם

אחר הברלה

ט. 20 ב' יירא ציון
הרע כמו שבטיקוני זוהר (שם) ומקשים
במוחאי שבת על ימי המעשה שיופיע גם כן
מנועם ה' עליינו. ומעשה ידינו כוננה עליינו
שבשבת אין מעשה ידינו כלל ומקשים על
ימי המעשה שמעשה ידינו היה כוננה עליינו
לייסד הקדושה שתהיה בקיימות בעולם. על
דרך שנאמר (משל כי' ג) בחכמה יבנה בית
והיינו שיזהה קדושה בקיימות. ובתוכנה
יתכונן שיתיסד הקדושה שיזהה לעולמי עד.
ט. 21 והיינו שעילידי הבינה זוכין לדעת כמו
שנאמר (שם כ, י) כי טובא חכמה בכלך
שיתחכר החכמה שבמוח שיזהה כפי הבנת
הלב בחינת בינה ליבא ודעת לנפשך יنعم
זוכין להגדעת שיזקע ב עמוק הלב וזה
איך נועם וזה שנאמר יنعم. וכן נאמר (שם,
יג, ט) אוד צדיקים ישמח שעילידי האור
זוכין לה, עילאה דאתפנוי מתמן יציר הרע על
ידי שוכן בחינת שכינאת עילאה ושכינתא
תתאה בתרי בת ליבא (תיקוני וזה תיקון מ"ח)
זוכין לישר לב שמחה וזה על העתיד. ועל
תיקון העבר אמר כל נהורי הינו תורה או
רכתיב (משל ד, כי) ולכל בשרו מרפא שהוא
רפואה לכל החטאיהם ואמרנו שמרמז אף
לפוגם שמנע בזזה"ק (ח"א ר"ט): התשובה
מןנו שנקרה בשור גם לזה יש תיקון על ידי
תורה (ונתבאר כמה פעמים). וכל חיו דעלמא
אתער הינו כבחן יומם הכהרים שהוא
עלמא דחיו.

בזזה"ק (ח"ב ל"א): דבר אחר עלמא דאתער
איך נועם וכד אתער עלמא דאתער
כל טיבו וכל חידו וכל נהורי וכל חירו
דעלמא אתער ובגין כך איקרי נועם וכו'.
הינו דטיבו אור כי טוב והוא מה שזוכין
צדיקים לאורה רכטיב (תחלים צ"ז, י"א) או
זרוע לצדיק (תענית ט"ו). וכל חידו רכטיב (משל
יג, ט) אוד צדיקים ישמח שעילידי האור
זוכין לה, עילאה דאתפנוי מתמן יציר הרע על
ידי שוכן בחינת שכינאת עילאה ושכינתא
תתאה בתרי בת ליבא (תיקוני וזה תיקון מ"ח)
זוכין לישר לב שמחה וזה על העתיד. ועל
תיקון העבר אמר כל נהורי הינו תורה או
רכתיב (משל ד, כי) ולכל בשרו מרפא שהוא
רפואה לכל החטאיהם ואמרנו שמרמז אף
לפוגם שמנע בזזה"ק (ח"א ר"ט): התשובה
מןנו שנקרה בשור גם לזה יש תיקון על ידי
תורה (ונתבאר כמה פעמים). וכל חיו דעלמא
אתער הינו כבחן יומם הכהרים שהוא
עלמא דחיו.

ואמר בזזה"ק כיוון דנפיק שבתא אית לן
לאתערא חיו דילמא עילאה עלנא וכו'
ואית לן לאתערא ולילמא ויהי נועם ה' אלהינו
עלינו. והוא שבשבת זוכין לשבת עילאה
עלמא דאתער הינו נועם ה' ואתפוי מתמן יציר